

OBSAH:

	Str.		Str.
Posudky	V—XI	Arrow — root	74
Předmluva	XIII—XV	Tapioka	75
Úvod	1	Maizena čili Oswego	76
Oddělení první.		Krupice	76
Část poučná	7	Kroupy	76
Kapitola I. Některá pokynutí pro		Rýže	76
kuchyň stran výživy	9	Sago	78
Kapitola II. O kuchyni	20	Cukr	78
Kapitola III. O vodě	26	Med	80
Kapitola IV. O topení	30	Syrup	80
Kapitola V. O nádobí	38	Ocet	81
Nádobí hliněné	43	Sůl a solení pokrmů	82
" železné	45	Sanytr	85
" plechové, pocínované	46	Dvojuhličitan sodnatý (Bikar-	
" měděné	47	bonat)	85
" mosazné	47	Uhličitan amoniatý	85
" porcelánové	48	Koření a koření pokrmů vůbec	86
Sklenice	49	Ovoce jižní	92
Nádobí dřevěné	50	Lžhoviny	95
Náčiní jídelní	52	Vino	97
Prádlo na stůl	54	Pivo	99
Kapitola VI. O látkách potrav-		Kapitola VII. Popis všelikých	
ních a jich kupování	57	kuchařských prací	101
Mléko	63	O zabíjení	101
Máslo	64	Zabíjení drůbeže	102
Sádlo vepřové	67	Zabíjení selete a králíka	103
Slanina	68	Zabíjení ryb	104
Loj hovězí	68	" želvy	105
Morek	69	Pouštění krve do octa, vína nebo	
Olej	69	mléka	105
Tvaroh	70	Škubání drůbeže	105
Sýr tabulový	70	Opařování drůbeže a selete	106
Mouka	71	Opalování drůbeže a černé zvě-	
Mouka škrobová ze pšenice	73	řiny	107
Mouka škrobová z bramborů	73	Stahování zajíce a králíka	107
		Oškrabování a stahování ryb	108

	Str.
Kuchání drůbeže	110
Kuchání zajíce, králíka a selete	113
Kuchání ryb	114
Kuchání želvy	116
Odležení masa	116
Odležení ryb	122
Naklepávání masa	123
Nasekávání masa	123
Vyjímání kostí z masa	124
Sejímání podkožní blány a má- zder z masa	126
Podebírání masa k nadívání	127
Omývání masa	128
" ryb, raků, mušlí a žab	131
" zelenin	133
" hub	134
" sušeného ovoce	136
Vymáčení	136
Spařování čili blanšování	138
Protahování slaninou (špikování)	143
Prostrkávání masa slaninou, la- nýži, česnekem, sardelemi atd.	146
Obalování masa slaninou	147
Upravování všelikého masa, ja- kož i drůbeže na pečení, du- sení atd.	148
Krájení žeberních řízků čili ko- teletek	154
Dresirování drůbeže	157
Dresirování ryb	163
Řízky a koteletky z ryb	164
Úprava knedlíčků ze sekaného masa	165
Vykrajování zelenin a hub	166
Vykrouhávání řepy a kelrhubů	168
Vykrouhávání jablek	168
Vykrajování a vydlabování po- merančů ve způsobu košíčků	169
Úprava těsta	170
Krájení, smažení a sušení žem- ličky a chleba	170
Namáčení žemličky do mléka, po- lévky atd.	174
Strouhání žemličky, perníku atd.	174
Seškrabování jater, sleziny atd.	175
Obalování masa a ryb k smažení	175
Obalování masa atd. oplatkami k smažení	178
Pokládání masa laužji, uzeným masem atd.	179
Rozpalování másla a slaniny na maštění	179
Smažení cibulky	180
Smažení zelené petržele	181

	Str.
Pražení mouky, krupice a dě- láni jíšky	182
Zapražování jíškou (zhuštění)	185
Zahuštění omáčky žemličkou	186
Zapražování moukou	186
Sbírání mastnoty s jídel	188
Svařování šťávy nebo omáčky	192
Zakloktati polévku neb omáčku žlutky, krví, moukou	193
Loupání citronové a pomeran- čové kůry	198
Krájení citronu na koláčky	199
Zacezování citronovou šťávou	199
Prostrkávání cibule hřebíčkem	200
Cezení a protlačování	200
Vytlačování, vymačkávání, ždí- mání	203
Ochutnávání a koření pokrmů zvlášť	204
Vážení a měření	208
Tlučení v hmoždíři	211
Tlučení bílků na sníh	212
Tlučení smetanové pěny	213
Vypracování a vytloukání těsta	214
Tření másla a těsta	217
Tření máku	219
Loupání a upravování mandlí, pistacií ořechů a pinelek	220
Hrozinky a kaštiny	223
Olivy	224
Úprava cukru pro kuchyň	224
Prosévání tlučeného cukru	224
Barvení cukrové krupice a krou- pek	226
Cukr vonný	226
Čištění cukru	228
Vaření cukru do rozličných stupňů	232
Barvení cukru vařeného	236
Květiny z cukru vařeného	237
Předení cukru	237
Tření cukru vařeného	238
Připalování cukru	239
Čištění syrupu	239
Čištění medu	240
Rozpouštění	240
Rozpouštění soli ve vodě	241
Rozpouštění a čištění vyzího měchýře	241
Rozpouštění želatinu	242
Rozpouštění čínského želatinu	243
Rozpouštění jeleního rohu	244
Rozpouštění tragantu	245
Vymazování forem a plechů máslem, olejem atd.	245

	Str.
Vysypávání forem žemličkou, mandlemi atd.	247
Vykládání forem mandlemi, ovocem a zeleninou	248
Vykládání forem těstem	252
Vykládání forem křehkým těstem v podobě mříže	255
Vykládání malých formiček a vandlíček těstem	256
Vykládání forem žemličkou	257
Vykládání formy piškotovým pečivem	257
Vykládání forem lanýži a uzřeným jazykem	258
Vykládání forem na rosoly	259
Zasazování forem do ledu	263
Pečení malých kůrčiček na paštiky	263
Pokládání pečiva za syrova, k p. dortů, koláčů — těstem v podobě mříže	264
Pomazování některého pečiva za syrova vejcem	265
Vyklopování jídel	265
Vyklopování z ubrousku	266
Vyklopování z forem	267
Vyklopování kyselých a sladkých rosolů a mraženého	269
Úprava okolků z papíru na pečení těsta koláčového a dortového	271
Papírové truhlíčky	272
Papírové kornoutky	273
Zadělávání těsta na lepení	274
Pražení kávy	274
Pražení kakaa	279
Čištění houby pro kuchyň	280
Čištění vosku	280
Čištění zázvoru	281
Čištění hovězího nebo vepřového měchýře na povazování zavařenin	281
Napouštění papíru voskem	282
Natírání papíru bílkem	282
Vysířování sklenic a láhví na zavařené ovoce	282
Vylupování vařených raků	284
Otvírání ústřic	284
Kapitola VIII. O vaření, dusení, pečení a smažení vůbec	286
Vaření vody	287
Vaření mléka a smetany	287
Vaření masa	289
Vaření masa na I. stupeň	289
Vaření masa na II. stupeň	294
Vaření masa na III. stupeň	295
Vaření ryb	296

	Str.
Vaření zelenin	301
Vaření bramborů	303
Vaření luštěnin	305
Vaření hub	307
Vaření jídel moučných	307
Vaření v ubrousku	310
Vaření vajec	312
Vaření v páře — Parní lázeň	315
Stuhnutí v páře	319
Ohřívání ve vodě — v parní lázni	320
Dusení masa	320
Dusení ryb	327
Dusení zelenin	329
Dusení bramborů	331
Dusení ovoce	332
Dusení jídel moučných	333
Pečení masa	334
Pečení masa v troubě	334
Pečení ryb	343
Pečení na plotně	344
Pečení v papíru	347
Pečení v těstě	349
Pečení na rožni	351
Pečení na rošti	354
Pečení bramborů	257
Pečení těsta vůbec	358
Pečení těsta kynutého	361
Pečení třených buchet	363
Pečení dortů	364
Pečení cukrovinek	365
Pečení těsta máslového	368
Pečení nákyptů	268
Pečení v páře	370
Pečení těsta tekutého	371
Pečení litých vdolků	376
Pečení těsta tekutého na válci	376
Smažení	378

Oddělení druhé.

Část výkonná (praktická)	393
Kapitola IX. Rozličné přípravy a přidávky na úpravu jídel	398
Míšeninky z koření	398
Bylinky do polívek a omáček	402
O barvách	404
Kořeněná másla	409
Barvená másla	415
Ocť kořeněná, tabulové	416
Štáva z nezralých vinných zrn	420
Vinný mest	420
Mořidla, moky, marinady	420
Štáva na dusení masa i ryb	424
Polévka na vaření ryb	425
O sekaninách	426
Nádivky do masa	432

	Str.
Těstička na obalování smaženin	436
Slitinka	439
Bramborová mouka	440
Mouka z krup	441
Rýžová mouka	442
Kapitola X. O polívkách	443
Polívky z masa	444
Polívka slabší na přilévání	451
Polívky silné vařené	452
Polívky silné dušené	453
Polívka v páře vařená	459
Výtažek masový	459
Tabulky polívkové	461
O volbě vložek	464
Vložky do polívek	468
Michané polívky	485
Polívky protlačené	490
Krupovka	494
Rýžovka	496
Tlučené polívky	496
Polívka ze želvy	500
Polívky postní	505
Polívky z ryb	506
Polívky z vody	512
Polívky z mléka	514
Polívka ze syrovátky	515
Polívka z piva	516
Polívka z vína	516
Polívky z ovoce	516
Polívky studené	517
Kapitola XI. Omáčky	520
Omáčky teplé	521
Nejobyčtější omáčky	525
Omáčky nákladnější	529
Omáčky velké	530
Rozličné pomůcky k zlepšení chuti omáček	533
Omáčky tak zvané malé	535
Omáčky křenové	541
Omáčky husté	543
Omáčky studené	545
Hořčice	545
Připravování omáček studených	546
Omáčky s hořčicí	548
Omáčky bez hořčice	548
Omáčky olejové majonesové	549
Kapitola XII. O mase z domácích zvířat	552
1. O mase hovězím	556
2. O mase telecím	568
3. Maso skopové, jehněcí, kůzle a králík	578
4. O mase vepřovém	587
5. O mase nakládaném	591
O mase uzeném	592
Kapitola XIII. O zvěřině	595

	Str.
Kapitola XIV. O drůbeži domácí a divoké	605
A. O drůbeži domácí	605
B. O drůbeži divoké	619
Kapitola XV. Ryby, raci, žáby atd.	634
O rybách	634
Ryby mořské	652
Raci	657
Žáby	661
Hlemýždi — šneci	661
Ustřice	662
Mušle	663
Želva	664
Kapitola XVI. Mišeninky, kašoviny a jitrnice	666
Mišeninky	666
Kaše z masa (purée)	675
Jitrnice, jelita, klobásy atd.	676
Kapitola XVII. Řízky zemličkové s máslem, masem atd.	682
Kapitola XVIII. Rosoly z masa a ryb	685
Kapitola XIX. Paštiky	696
Kapitola XX. Saláty a kompoty	708
Saláty	708
Kompoty	717
Kapitola XXI. Zeleniny, luštěniny, kroupy, krupice, jáhly, rýže, houby	723
Zeleniny	723
Luštěniny	733
Kroupy, krupice, jáhly a rýže	736
Houby	740
Kapitola XXII. Jídla z vajec, moučná jídla, nákypy a puddingy	745
Jídla z vajec	745
Jídla moučná	751
Nákypy	763
Puddingy	768
Kapitola XXIII. Krémy, sladké rosoly, mražené a nápoje	776
O krémech	776
Sladké rosoly	781
Mražené	785
Nápoje	790
Kapitola XXIV. O pečivu	804
Pečivo z těsta kynutého	804
Nádívky do koláčů a buchet	816
Pečiva bez kvasnic	816
Pečiva z těsta listkového	822
Obyčejná těsta na paštiky	825
Pečivo z těsta cukrového (dortového)	825

Str.		Str.
	Drobné cukrovinky	831
	Ledy, polevy a nádivky	837
	Kapitola XXV. O zbytcích	840
	Ohřívání zbytků	843
	Polévky a omáčky ze zbytků	846
	Zbytky masa s omáčkou	847
	Některá jídla ze zbytků	848
	Kapitola XXVI. Uschování po- travin	854
	Ochrana potravin před teplem	855
	Ochrana potravin před vzduchem (uschování vajec, zalévání masa do rosolu, zaváření ovoce do sklenic atd)	856
	Odstaňování vody z potravin (převáření másla, sádla, vaření povidel, marmelad, sušení o- voce, uzení masa, zaváření o- voce do cukru, ovocné šťávy, nakládání masa, zelí atd.)	867
	Ukládání čerstvé zeleniny a o- voce i koření	900
	Dodatek	902
	O uspořádání stolu	902
	Sestavování jídelního lístku	903
	Kuchařský kalendář	904
	O poměru jídel k osobám	905
	Rozkrajování pečení a masitých jídel	907
	Ozdobování jídel	911
	Skládání ubrousků na mísy	918
	O víně na tabuli	919
	Prostrání na stůl	920
	Obsluha při stole	922
	Vykrmování drůbeže	929

Hrubší chyby v tisku.

4. strana 19. řádek z dola stůj je posaditi místo k nim.
208. " 18. " " " " rosoly místo rosolky.
217. " 5. " s hora " spojí místo jí.
251. " 4. " z dola " věncové formy místo apírevé.
560. " 4. " s hora má státi na 3 kg masa asi pět men-
ších cibulí.
663. " 1. " s hora stůj přiusadí — místo přiudí.
744. " 18. " z dola má státi ne úplně zralým citronem
(nazelenalým).

